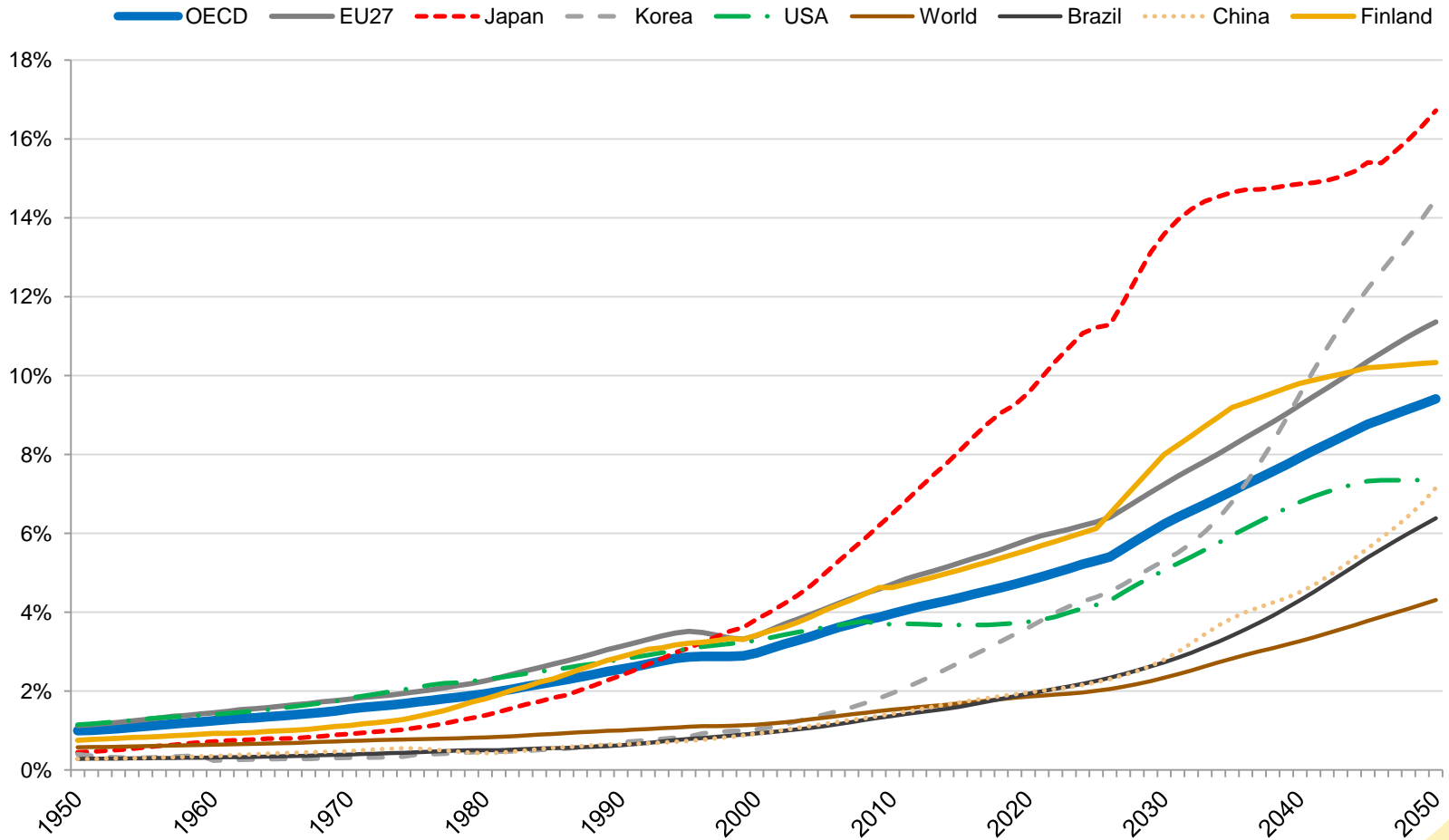

Työhön kuntoutuminen välityömarkkinoilla

Eveliina Pöyhönen

Ikääntyvä maailma, yli 80-vuotiaiden osuus väestöstä (%)

Sosiaalisesti kestävä Suomi 2020

Sosiaalisesti kestävä yhteiskunta

- kohtelee kaikkia reilusti
- vahvistaa osallisuutta ja yhteisöllisyyttä
- tukee terveyttä ja toimintakykyä
- antaa turvaa ja palveluita

Strategiset valinnat

Sosiaalisesti kestävä Suomi 2020

Hyvinvoinnille vahva perusta

- Terveys ja hyvinvointi osaksi kaikkea päätöksentekoa
- Pidempiä työuria työhyvinvoinnilla
- Elämän eri osa-alueet tasapainoon
- Sosiaaliturvan rahoitus kestäväksi

Kaikille mahdollisuus hyvinvointiin

- Vähennetään hyvinvointi- ja terveyseroja
- Asiakaskeskeisyys palvelujen lähtökohdaksi
- Uudet palvelujen rakenteet ja toimintatavat
- Vahva sosiaalinen yhteenkuuluvuus

Elinympäristö tukemaan terveyttä ja turvallisuutta

- Vahvistetaan ympäristön elinkelpoisuutta
- Varmistetaan yhteiskunnan toimivuus erityistilanteissa

Pääministeri Kataisen hallitusohjelman painopistealueet

1. Köyhyyden, eriarvoisuuden ja syrjäytymisen vähentäminen (koordinoiva ministeriö STM)
2. Julkisen talouden vakauttaminen (VM)
3. Kestävän talouskasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyn vahvistaminen (TEM)

Hallituksen toimenpiteet työllisyysasteen nostamiseksi ja työttömyysasteen laskemiseksi

- työurien pidentäminen alusta, keskeltä ja lopusta
- aktiiviset työvoimapolitiittiset toimet
- työn ja sosiaaliturvan yhteensovitus
- työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen
- nuorten syrjäytymisen ehkäisy
- aikuiskoulutuksen kehittäminen
- vaikeasti työllistyvien aseman parantaminen työmarkkinoilla

Työurien pidentäminen

- Työhyvinvoinnin parantaminen
- Työkyvyttömyyden ehkäiseminen
 - terveyden edistäminen
 - työterveyshuollon, työttömien terveydenhuollon ja kuntoutuksen kehittäminen
- Osatyökykyisten työmahdollisuuksien parantaminen
 - toimintaohjelma osatyökykyisten työmarkkinoille osallistumisen edistämiseksi
 - välityömarkkinoiden toimintaa parannetaan
 - työvoiman palvelukeskukset ja työpankit valtakunnallisiksi
 - kuntakokeilu pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi
 - oikea-aikainen ja viivytyksetön kuntoutus
 - työn ja sosiaaliturvan yhteensovitus

Syrjäytymistä, köyhyyttä ja terveysongelmia vähentävä poikkihallinnollinen toimenpideohjelma

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä eriarvoisuuden vähentäminen otettava huomioon kaikessa yhteiskunnallisessa päätöksenteossa ja sisällytettävä kaikkien hallinnonalojen ja ministeriöiden toimintaan.
- Toimenpideohjelman tavoitteena on luoda pysyvä toimintamalli, jolla eriarvoisuuden vähentämisestä tulee kiinteä osa kaikkea yhteiskunnallista päätöksentekoa.
- Luodaan tuki-, seuranta- ja arviointimenettely, jota sovelletaan kaikkiin hallitusohjelman kärkihankkeisiin.

Kärkihankkeet

- Yhdenvertaisuus
- Terveyden edistäminen
- Työstä ja työmarkkinoilta syrjäytymisen ehkäiseminen
- Pienituloisten aseman parantaminen
- Lasten ja nuorten syrjäytymisen vähentäminen
- Vahvistetaan ja uudistetaan sosiaali- ja terveyspalveluita
- Kansalaisyhteiskunnassa ja kansalaisjärjestöissä on voimaa

Kuntoutus

- Työryhmä selvittämään terveydenhuollon, sosiaalivakuutuksen ja kuntoutuksen eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja raportointia
- Selvitys monialaisesta kuntoutuksesta: lääkinnällinen, sosiaalinen ja ammatillinen kuntoutus
- Riittävät resurssit työttömien työkyvyn arviointiin ja tarvittavien palvelujen piiriin ohjaamiseen
- Kuntoutusasiain neuvottelukunta

Sosiaalihuoltolain kokonaisuudistus

- 30.6.2012 esitys uudeksi sosiaalihuoltolaiksi
- Työryhmän ehdotus erityislakien tarkistustarpeista
- Työryhmän ehdotus rajapinnoilla olevien lakien ja sosiaalihuoltolakien yhteensovituksista sekä hallinnonalan sisällä että muiden hallinnonalojen kanssa

Työllisyysnäkökulmat sosiaalihuollon lainsäädännön kokonaisuudessa

- Nykyinen sosiaalihuoltolaki:
 - SHL § 27 d: Vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta
 - SHL § 27 e: Vammaisten henkilöiden työtoiminta
- Nykyiset erityislait:
 - Vammaispalvelulaki
 - Laki kehitysvammaisten erityishuollosta
- Muita lakeja:
 - Laki kuntouttavasta työtoiminnasta

Uuden sosiaalihuoltolain tavoitteita

- Sosiaalihuollon palveluilla tulee tukea yhä vahvemmin siirtymiä palkkasuhteiseen työhön ja yhdenvertaiseen osallisuuteen yhteiskunnassa ja työelämässä
- Yhteistyötä muiden sektorien ja hallinnonalojen kanssa tiivistettävä
- Palveluiden oltava asiakaslähtöisempiä, asiakkaat mukana palveluiden kehittämisessä ja arvioinnissa

Sosiaalihuollon työelämäosallisuutta tukevan lainsäädännön ja palvelujärjestelmän uudistamistarpeita selvittävä työryhmä

- Toimikausi 1.1.2012 - 31.12.2013
- Tehtävänä selvittää sosiaalihuollon työelämäosallisuutta tukevan palvelujärjestelmän rakennetta ja lainsäädännön kokonaisuutta sekä asiakkaiden kannustimia palvelujärjestelmässä, ja antaa tehdyn työn pohjalta esitys lainsäädännön ja palvelujärjestelmän uudistuksiksi
- SHL § 27 d ja e, laki kehitysvammaisten erityishuollosta, laki kuntouttavasta työtoiminnasta ja vammaispalvelulaki

Kuntouttavan työtoiminnan kehittäminen

- Hallituskauden tavoitteena kuntaohjauksen kehittäminen
 - käsikirjan päivittäminen ja sijoittaminen THL:n Sosiaaliportti-palveluun
 - laatusuositukset kuntouttavalle työtoiminnalle
 - esite asiakkaille
 - yhteistyö TEM:n ja Kuntaliiton kanssa

VAMPO ja ROMPO

- Vammaispoliittisen ohjelman (VAMPO) toimeenpano
 - vammaisten työllisyyden parantaminen
 - YK:n vammaisten oikeuksia koskevan yleissopimuksen ratifiointi
- Romanipoliittisen ohjelman (ROMPO) toimeenpano
 - romanien työllisyyden ja koulutuksen parantaminen

Aktiivinen sosiaalipolitiikka välityömarkkinoilla

- Välityömarkkinoilla tarjotaan työskentelymahdollisuuksia sekä työhön sijoittamista edistäviä ja työssä selviytymistä tukevia palveluja henkilöille, joilla on eri syistä vaikeuksia työllistyä avoimille työmarkkinoille
- Aktiivisen sosiaalipolitiikan tavoitteena on parantaa henkilöiden toimintakykyä ja elämänhallintaa ja torjua syrjäytymistä
 - edellytysten luominen siirtymiselle TE-hallinnon palveluihin, koulutukseen tai suoraan töihin
 - sosiaali- ja terveyspalvelut työhön kuntoutuksessa

STM:n rahoittamat välityömarkkinahankkeet

- Akaan verkko
- Työllistä välittäen – välitä työllistäen
- Askel – askelia kohti työelämää
- Valtaväylä 2 – Highway 2

Akaan verkko

- Projektin avulla kehitetään työllistymistä Etelä-Pirkanmaalla tiiviissä yhteistyössä alueen yrittäjien, järjestöjen ja Akaan kaupungin sekä Välke-projektin kanssa
 - työllisyyskumppanuusmalli
 - verkostotyöhön perustuva asiakaspolutuksen malli
 - yritysten ja järjestöjen tukeminen työttömien ja osatyökykyisten työllistämisen edistämiseksi
 - lyhytperehdytyksen mallintaminen kuntien ja pienyritysten työntekijöille osatyökykyisten ja pitkäaikaistyöttömien ohjaamisesta
- Toteuttaja: Kiipula-säätiö
- Toteutusaika: 1.1.2010 - 31.12.2012

Työllistä välittäen – välitä työllistäen

- Projektin tavoitteena on kehittää kuntouttavan työtoiminnan laatua ja vaikuttavuutta sekä lisätä kuntouttavan työtoiminnan paikkoja.
- Projektin kohderyhmään kuuluvat heikommassa työmarkkina-asemassa olevat henkilöt, joilla on tarvetta kokonaisvaltaiselle kuntoutumiselle. Kohderyhmän henkilöt lukeutuvat taustaltaan pitkäaikaistyöttömiin, osatyökykyisiin (vajaakuntoisiin) ja vammaisiin.
- Toteuttajat: Vates-säätiö, työvalmennuskeskus Aktiivi (Forssa), työvoiman palvelukeskus (Porvoo), Tuoterengas (Lahti) ja Salon sosiaalikeskus
- Toteutusaika: 1.12.2009 - 31.12.2012

Askel – askelia kohti työelämää

- Asiakaslähtöisten palvelukokonaisuuksien kehittäminen erityisesti pitkäaikaistyöttömien, vammaisten ja osatyökykyisten henkilöiden työllistymisen tukemiseksi
- Hyvät käytännöt, mallit ja työkalut kuntien ammattilaisten avuksi
- Tutkimukset kuntouttavasta työtoiminnasta ja vammaisten palveluista
- Koulutus työhönkuntoutuksen ja aktiivisen sosiaalipolitiikan menetelmien hallintaan
- Askel-foorumit
- Toteuttajat: THL, Vates-säätiö, Diakonia-ammattikorkeakoulu, Espoon, Helsingin ja Vantaan kaupungit
- Toteutusaika: 1.6.2008-31.12.2011

Valtaväylä - Highway

- Käytännönläheinen kehittämisprojekti, joka pyrkii muodostamaan hyviä toimintatapoja sosiaalitoimen ja TE-keskuksen asiakkaiden palvelujen turvaamiseksi
- Käyttäjä- ja toimijalähtöinen kehittäminen
- Yhteistyö TE-toimiston ja sosiaalitoimiston, terveydenhuollon, järjestöjen, työnantajien sekä koulutuksen järjestäjien kanssa
- Pää toteuttaja: Seinäjoen ammattikorkeakoulu
- Toteutusaika: 1.6.2008-31.5.2012

Työhön kuntoutuminen välityömarkkinoilla

- Tavoitteena palkkasuhteinen työ avoimilla työmarkkinoilla
- Syrjäytymisen ehkäisy
 - painopiste syrjäytymisvaarassa olevissa henkilöissä: pitkäaikaistyöttömät, vammaiset, osatyökykyiset, etniset vähemmistöt, maahanmuuttajat
- Moniammatillinen yhteistyö: sosiaali- ja terveystoimi, TE-hallinto, kolmas sektori, yritykset, oppilaitokset, nuorisotoimi
- Asiakaslähtöisyys

Lopuksi

- Kaikki eivät työllisty työhön kuntoutuksesta huolimatta
 - työmarkkinoiden ja sosiaaliturvan kehittäminen
 - syrjäytymisen ehkäisy, suhde aktivointipolitiikkaan
- Välityömarkkinoiden tulevaisuus
 - eri toimijoiden roolit
 - asiakkaiden ohjaus ja siirtymät
 - palveluiden vaikuttavuus: työ- ja toimintakyvyn ja elämänhallinnan parantumisen osoittimet
 - aikuissosiaalityön, terveystalveluiden ja kuntoutustalveluiden kehittäminen

KIITOS!

eveliina.poyhonen@stm.fi